

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/261/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 811322225
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:811322225.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: Wüstenrot poisťovňa, a.s., Karadžičova 17, 825 22 Bratislava 26, IČO: 31 383 408, proti žalovanému: K. I., nar. XX.X.XXXX, t.č. na neznámom mieste, zastúpený v konaní opatrovníčkou K. J., súdnou tajomníčkou Okresného súdu N., o zaplatenie 39,62 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 29.9.2014, č. k. 9C 89/2013-61 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku II.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom výrokom č. I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 39,62 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy od 17.12.2010 až do zaplatenia a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. O trovách konania rozhodol výrokom II. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi k rukám jeho právneho zástupcu Mgr. Miroslava Vilíma trovy konania vo výške 16,50 eur pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 a 150 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) cit.:

„Pokiaľ ide o trovy konania súd ich priznal žalobcovi v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p., nakoľko žalobca bol úspešný v celom rozsahu. Trovy konania žalobcu spočívajú v zaplatenom súdnom poplatku za návrh v sume 16,50 €.

Pokiaľ ide o uplatňované trovy právneho zastúpenia k tomu súd uvádza: NS SR vo veci sp. zn. 4MCdo 21/2009 uviedol, že „Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom účastníka konania (fyzickej, právnickej osoby, štátneho orgánu) na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelné vynaloženie alebo na ochranu práv sa však nemôžu posudzovať ako celok, aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože každý úkon alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne.“

Procesný súd v danej veci dospel k záveru, že jediným účelným nákladom, ktorý žalobcovi (ktorý mal v konaní plný úspech) v konaní vznikol, bolo zaplatenie súdneho poplatku. Náhradu nákladov konania spojených so zastupovaním advokátom procesný súd žalobcovi nepriznal, pretože sa nejednalo

o náklady účelne vynaložené. Procesný súd nijako nespochybňuje právo žalobcu na zastúpenie advokátom (§ 25 O.s.p.) a v priebehu konania ho rešpektoval. Právo účastníka na zastúpenie advokátom na strane jednej a právo na náhradu nákladov konania s tým spojených na strane druhej sú práva, ktoré síce spolu úzko súvisia, avšak nie sú nerozlučne spojené. Merítkom účelnosti uvedeným v § 142 ods. 1 O.s.p. je preto nevyhnutné pomerovať všetky náklady, ktoré účastníkovi v priebehu konania vznikli, teda aj náklady vynaložené účastníkom v súvislosti s jeho zastúpením advokátom. Na posudzovanie účelnosti nákladov právneho zastúpenia nemožno rezignovať len preto, že účastník pri zastúpení advokátom realizuje svoje právo na právnu pomoc.

Procesný súd náklady zastúpenia žalobcu advokátom považuje za neúčelné po zistení, že sa jednalo o vec typovo veľmi jednoduchú po skutkovej i právnej stránke, pričom k uplatňovaniu týchto nárokov žalobcom dochádza vzorovou žalobou, v ktorej sa menia iba identifikačné údaje žalovanej strany a výška dlhu. Vyplňovanie týchto žalôb je rutinnou činnosťou, nevyžadujúcou odborné znalosti. Ide o typovo jednu z najjednoduchších vecí.

Procesný súd ďalej uvádza, že k rovnakému záveru k akému dospel aplikáciou § 142 ods.1 O.s.p., možno dospieť aj aplikáciou § 150 ods.2 O.s.p., podľa ktorého ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť. Predmetné ustanovenie je ustanovením s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá ponecháva na súde zváženie, či trovy konania sú voči uplatnenej pohľadávke neprimerané a čo vôbec pod neprimeranosťou treba rozumieť. Neprimeranosťou podľa súdu nemožno rozumieť iba zjavný nepomer medzi výškou uplatnenej drobnej pohľadávky a výškou trov konania ale vôbec aj vznik trov konania, ktorých vznik vo vzťahu k jednoduchosti sporu je ako taký neprimeraný. Tak súd za neprimerané trovy konania vo veciach nárokov dopravných podnikov na zaplatenie cestovného a sankcie považuje akékoľvek trovy právneho zastúpenia v spore, v ktorom žalovaný nárok žalobcu relevantne nepopiera (napr. okolnosťami prepravnej kontroly a pod.) a teda žalobcom tvrdený skutkový stav je zjavne nesporný.

V rámci argumentácie týkajúcej sa náhrady trov konania súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu ČR z 25. júla 2012, sp. zn. I.ÚS 988/2012, podľa ktorého typový spôsob uplatnenia pohľadávky je dôkazom toho, že účelom právneho zastúpenia nie je poskytovanie právnej pomoci, ale parazitovanie na drobných pohľadávkach voči občanom, ktoré sú umelo navyšované do nezmyselnej výšky za účelom zabezpečenia ľahkého zárobku. Takéto správanie je zneužitím práva na zastúpenie advokátom, resp. dokonca procesnou šikanou, a preto takéto trovy konania nemožno priznať, hoci bol účastník vo veci samej úspešný.

Aktuálne dospel NS SR pri posudzovaní otázky náhrady trov konania v hromadných veciach v rozhodnutí sp. zn. 6MCdo 5/2013, k nasledujúcemu záveru: „Trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej-ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch v Slovenskej republike nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde. V takomto prípade zastupovanie advokátom nezodpovedá účelu, ktorý sleduje procesné právo inštitútom zastupovania advokátom v súdnom konaní. Treba súhlasiť s názorom, že právo na právnu pomoc a náhrada trov konania sú dve rozdielne veci, ktoré síce spolu súvisia, avšak nie sú neoddeliteľné. Právo na náhradu trov konania (včítane tých, ktoré vznikli v súvislosti so zastupovaním advokátom) totiž závisí od iných predpokladov než možnosť nechať sa zastupovať advokátom. Správnosť tohto názoru možno dokumentovať aj tými súdnymi konaniami, v ktorých sa účastníkom náhrada trov konania nepriznáva (napr. rozvod manželstva, kde žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a ďalšími) a účastníci konania pritom majú právo nechať sa v súdnom konaní zastupovať. Ak teda súd neprizná náhradu trov konania úspešnému účastníkovi, keď dospeje k záveru, že trovy nevynaložil účelne, nejde o porušenie práva na právnu pomoc. Vedľajší účastník sa preto mohol dať zastupovať v súdnom konaní advokátom, avšak trovy ktoré vynaložil v tejto súvislosti nemožno považovať za trovy účelné. Pokiaľ teda súdy nižších stupňov dospeli k takémuto záveru a vedľajšiemu účastníkovi nepriznali náhradu trov konania, ich rozhodnutia (v tomto smere) sú správne.“

Uvedený právny záver platí podľa procesného súdu aj vo vzťahu k účastníkovi konania.

Súd ešte dodáva, že mu je z úradnej činnosti známe, že žalobca disponuje zamestnancami s právnickým vzdelaním a aj s prihliadnutím na predmet konania možno uzavrieť, že zastúpenie advokátom v prejednávanej veci nebolo z hľadiska trov konania účelné.“

Proti tomuto rozsudku proti výroku o trovách konania podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca namietajúc nesprávne právne posúdenie veci, keďže odôvodnenie rozhodnutia o znížení trov konania (podklad pre rozhodnutie) nemá oporu v zákone. Podmienky pre aplikáciu ust. § 150 ods. 2 O.s.p. nie sú naplnené. Bol to žalovaný, ktorý porušil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zákona a donútil žalobcu k využitiu svojho práva v zmysle § 3 O.s.p., v zmysle ktorého každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené. Žalovaný odmietol so žalobcom riešiť spor mimosúdne. Žiadne iné úkony, ktoré by mohli vzbudzovať pochybnosti o skutočnom úmysle navrhovateľa, chrániť výlučne svoje právo, resp. nároky, neboli žalobcom uplatňované. Poukázal na to, že nikto nesmie okrem zákonom uznaných a ustanovených dôvodov utrieť pri uplatnení alebo bránení práva sa v súdnom konaní žiadnu ujmu na svojich právach, ku ktorým v konaní patrí aj právo na náhradu trov konania. Svojim rozhodnutím bol odporca zvýhodnený. Navrhol rozsudok v napadnutom výroku zmeniť a priznať žalobcovi náhradu trov konania vo výške 75,08 Eur a uplatnil si trovy odvolacieho konania.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutej časti v zmysle zásad upravených v § 212 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok je vo výroku o trovách konania správny.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní uspel, má v zásade právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením práva na súde.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníčkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť.

Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom v spore, ako i skutočnosť, či nie sú splnené podmienky pre postup podľa § 150 O.s.p.

Podľa § 150 ods. 2 O.s.p. ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť.

V danom prípade predmetom konania bol bez akýchkoľvek pochybností drobný spor, keďže hodnota žalovanej istiny je 39,62 EUR.

Určitú inšpiráciu treba vidieť aj v prístupe Európskej únie k týmto otázkam. Podľa čl. 14 ods. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, cit.: „Ak je strana, ktorá prehrá spor, fyzickou osobou a nezastupuje ju právnik alebo iný odborník z právnej oblasti, nezaviazuje sa uhradiť poplatky za právnika alebo iného odborníka z právnej oblasti druhej strany (návrh).

Trovy konania znáša strana, ktorá nemala v konaní úspech. Súd alebo tribunál však neprisúdi úspešnej strane trovy konania, ktoré sú neúčelné alebo ktoré sú neprimerané voči pohľadávke (čl. 16 nariadenia EP a Rady (ES) č. 861/2007 po schválení).“

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0087:FIN:SK:PDF>

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=sk&DossierId=192645

Podľa odôvodnenia návrhu nariadenia Európskej únie išlo o opatrenie v rámci akčného plánu na zvýšenie ochrany spotrebiteľov. Nariadenie síce sleduje aj ochranu dodávateľov, aby ich neodrádzalo uplatňovať drobné pohľadávky, ale výslovne sa spomína aj ochrana spotrebiteľov, aby neznášali neprimerane náklady, keď to dodávateľovi nemôže nijako ublížiť. Napr. banky, operátori majú právnikov alebo aj pri väčšom počte rovnakých bagateľných právnych vecí, ako sú pokuty v mestskej hromadnej doprave, ale aj veci o koncesionárske poplatky, veriteľ vzhľadom na enormné množstvo rovnakých prípadov nemôže mať problém zabezpečiť si právnikovi na takmer stereotypnú právnu agendu.

Odvolateľ namieťa, že žalovaný bol aplikáciou ust. § 150 ods. 2 O.s.p. zvýhodnený.

Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd (PL. ÚS 43/95). Ústava v čl. 47 ods. 3 garantuje rovnosť účastníkov v konaní pred súdom. Rovnosť účastníkov v súdnom konaní ako prirodzený dôsledok rovnosti všetkých občanov bližšie charakterizuje § 18 prvá veta O.s.p., podľa ktorej účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Pod rovnakým postavením účastníkov možno rozumieť iba také procesné postavenie, ktoré zabezpečí spravodlivý proces. Požiadavka spravodlivého procesu obsahuje zásadu zaručujúcu pre každú stranu v procese mať rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy a zároveň vylučujúcu mať možnosť podstatnej výhody voči protistrane (IV. ÚS 211/07, III. ÚS 139/08).

Vychádzajúc z uvedeného nemožno prisvedčiť tvrdeniam odvolateľa, že tým, že zo strany súdu došlo k zníženiu uplatnených trov konania, došlo zároveň aj k znevýhodneniu oproti účastníkovi konania, ktorý vo veci úspech nemal, a tým aj k porušeniu zásady rovnosti účastníkov. Prvostupňový súd rozhodol odvolávajúc sa na relevantné ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu - Občiansky súdny poriadok, pričom svoj právny názor dostatočne a presvedčivo zdôvodnil. Prvostupňový súd teda rozhodol spôsobom, ktorý zákon predpokladá.

Odvolací dôvod o neplnení si povinnosti žalovaného je irelevantný, pretože nič nemení na fakte, že ide o drobný spor, stereotypnú formulárovú agendu a žalovanému bola povinnosť zo zmluvy judikovaná.

Majúc na zreteli uvedené odvolací súd s osvojením si dôvodov rozsudok v napadnutom výroku o trovách konania ako správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný a tomu zodpovedá i výrok o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.